

Barnfattigdom?

I veckans Uppdrag Granskning ger sig Janne Josefsson ut på en resa genom Sverige för att gå bakom siffrorna om "barnfattigdom" hos Rädda Barnen, Majblomman och Bris. Och han finner att dom alla har fel. Vem har rätt?

Här följer ett antal citat ur **SocialAktionens Upprop Berätta hur du har det!** som kommer att lämnas till Socialförsäkringsutredningen i februari.

"Trots eller kanske just pga min egen trasiga och fattiga barndom, blev jag som ensamstående mamma dubbelarbetande. Jag svor på att min son skulle få en bättre uppväxt, värdigare barndom än jag. Men mitt i livet drabbades jag av svår leukemi med 50% chans att överleva. Jag har också genomgått en benmärgstransplantation. Då samhället inte anser sig ha råd med oss sjuka och våra barn, så måste vi mitt i kampen mot sjukdomen också slåss mot fattigdom."

"Mina döttrar har ofta gått i trasiga kläder, tyvärr. De tackar nej till kalas etc eftersom vi inte har råd med presenter. De kan inte delta i dyra fritidsaktiviteter, som deras kompisar gör. Min äldsta, som nu ska börja gymnasiet, kan inte välja vilket program hon ska gå, för jag kan inte ge henne tillräckligt med pengar för utbildning på annan ort. Det inackorderingstillägg hon kan få räcker inte ens till hyra, och sedan måste hon ha pengar till mat och hemresor, och det finns det ingen möjlighet till. Så för egen del är det knapert, men det gör inte så mycket. Betydligt värre är det att mina barn inte alls får samma möjligheter som andra ungdomar."

"Min son har inte haft det lätt. Nu måste vi troligtvis flytta ifrån vår bostad, vi har inte pengar till mat, lever på krediter, skulderna ökar."

"En dag orkade jag inte mer. När jag såg hur det började bli kallt och inte hade råd med stövlar åt sonen, inte hade råd att hämta ut min medicin, fick stark oro och ångest över att behöva fundera på vräkning och flytt när jag var så sjuk, hade sålt min vinterjacka, sonens cykel och mycket, mycket mer. Alltid fick tjata om att min son måste äta så mycket han kommer över i skolan, då vi har tomt kylskåp hemma. (...) Hur logiken går ihop med att samhället hellre betalar psykvård åt mig (som jag tror kostar tusenlappar per dygn), än att jag själv kan få behålla min sjuklön på 11 081 kr i månaden och ge min son och mig lugn, ro och mat på bordet kommer jag aldrig förstå."

"Men enligt FK är det inte deras ansvar om jag som ensamstående mamma inte har råd att vare sig hämta ut mina mediciner, äta själv eller ge mitt barn mat. Dom följer bara sina regler. Dessutom kan man överklaga till Länsrätten om man inte är nöjd med deras beslut."

"När de söker försörjningsstöd för att betala sina månatliga utgifter, så nekar socialtjänsten och en del har blivit avhysta – även barnfamiljer. I en familj var båda föräldrarna sjuka med sjukersättning. De bodde på varsitt håll och hade två gemensamma barn. Båda blev hemlösa då de nekades sjukersättning och försörjningsstöd."

"Barnen blir också drabbade då föräldrarna slås ut från en trygghetsförsäkring. Det är förödande att inte ha ett eget hem att växa upp i. Barnens livsvillkor blir helt förstörda och de kan inte delta i samhället som alla andra barn. Dessa barn blir förlorare för all framtid. Det är svårt att lyckas med skolgång och gemenskapen med andra barn på samma villkor. Klassklyftorna blir större."

"Min son är en av de fattiga barn som det skriv om i media. Vi skulle inte kunnat fira jul om vi inte fick ekonomisk hjälp från kyrkan. Min son fick nya skor i julklapp, då de han hade var så trasiga att de nästan föll av fötterna på honom. Han

blev så glad för sina nya skor så det går inte att beskriva. Han sköter om dem och vårdar dem noga i visshet om att det kan dröja många år innan vi får råd att köpa ett par nya skor till honom igen.”

”om jag bara hade fått behålla min sjukpenning tills jag kunde stå på benen igen. Det var inget fel på mitt psyke, men ingen orkar hur mycket ekonomisk stress som helst mitt i en svår cancersjukdom, där dödsångesten tär, när man mitt i detta fräntas möjligheterna att försörja sitt barn och plågas av konsekvenserna av detta.”

”Jag talar om sjukdomar som uppstår av: den stress vi tvingas leva i då vi inte blir trodda även om vi som i mitt fall drabbas av livshotande cancersjukdomar, stresssjukdomar som uppkommer av att kroppen inte får läka i lugn och ro, stressen över att våra barn hamnar i fattigdom om vi inte orkar ställa oss upp och jobba. Det stressar oss till kollaps och den notan hamnar hos psykvården som aldrig hade behövts om kroppen hade fått tid att läka. Att vi varken har råd med mediciner eller mat gör oss inte heller friskare, utan sjukare.”

”Jag försökte förklara att jag inte valt att bli sjuk, att allt jag vill är att få bli frisk och under tiden ha råd att hämta ut mediciner, betala hyran och ge mitt barn mat. Hon svarade då att det är inte FK:s ansvar om jag inte har råd med detta. Hon följer bara reglerna.”

”Istället lever jag på mina föräldrar idag. Det känns inte så roligt, men jag måste ju ha mat för dagen för mig och mina barn. Vi måste leva.”

”Men en 14-årig son kostar ibland mer än de 80 kr/dag som socialtjänsten räknar på, tex på sommarlovet... Ett barn med funktionshinder som kräver extra.”

”Jag var tvungen att flytta från min lägenhet, mina barn fick flytta hem till sin pappa. Jag orkar inte strida med myndigheter längre. Jag har en sjukersättning på c:a 3600 kr

och ingenstans att bo. Jag har gett upp och mina barn har gett upp mig.”

”**Jag har en inkomst på 10 500** med barn hemma att försörja. Jag har ringt alla instanser för att få hjälp, men får nej, nej, nej.”

”**Barnen har inte kunnat** få ordentliga julklappar och presenter. Men jag har sett till att de har varit mätta och har haft kläder på kroppen.”

”**Barnen, vars föräldrar inte har** möjlighet att ge de förutsättningar som behövs idag för att ha möjlighet att hänga med i detta internetbaserade samhälle, de blir inte med på samma sätt. Vad jag menar är att om de inte har tillgång till dator eller bredband t ex så har de inte samma förutsättningar att delta. Det är sedan inte heller så att de kan få detta i skolan, det är inte alls samma förutsättningar i alla skolor. Barnen kan inte ta körkort, vilket ofta krävs för att få jobb. När de skall ta studenten så kostar det mer eller mindre en förmögenhet. Bara en studentmössa går på 1 200, vilket motsvarar mycket mat för många.”

”**Min son** bor nu hos sin pappa så det känns som det bara är att välja att betala tandvård och inte ha något umgänge med sonen, för jag har inte råd med både och.”

”**Hon får av socialtjänsten** två 500 kr i bidrag för att starta ett helt nytt hem för sig och sin dotter inklusive spädbarnsutrustning städartiklar och dyl. Jag har inget jag kan bidra med. Hennes flickrum är sedan länge borta och jag är förtidspensionär med 10 000 kr i månaden.”

”barn som lever i fattigdom inte får någon som helst hjälp om deras föräldrar inte klarar normen för socialbidrag.”

”**Min 16-åriga dotter** tänkte jag skulle sommarjobba, men fick av ekonomichefen veta att hon bara får behålla två 500 kr själv på en ev. inkomst hon skulle få på ett sommarjobb. Resten av pengarna skulle hon ge mig så de, och jag skulle få

avslag på normen för min dotter.”

”**Då mitt bostadstillägg** måste räcka till alla andra utgifter, så har jag och min son tillsammans mellan 18-25 kr per dag att leva på, till mat, kläder, hygien, hushållsartiklar etc.”

”**Min 9-årige son** sade häromdagen:

- Ok, ok mamma, jag ska ta med pilbågen till skolan.
- Vadå pilbågen, undrade jag????
- Ja, jag vet ju att du vill att jag ska bli Robin Hood när jag blir stor.”

”**Fick lov att ta hand om sonen**, försökte jobba. Så småningom förlorade jag min tjänst som förskollärare efter 26 år. Kommunen som jag jobbat åt gick ifrån rehab-planen. Jag orkade inte kämpa, ensam och sjuk. När jag hade mist jobbet släppte en del av kraven, sonen kände igen sin mamma och sa: Mamma, jag har varit ledsn i fem år.”

”**Jag har sökt** ett annat jobb, där var det 77 sökande. Jag vet inte vad som händer med mig. Hur jag ska orka kämpa mer. Jag vill inte bli sjukpensionär. Den sociala biten är viktig... Ekonomin är under all kritik.. Min son har inte fått sitt underhåll denna månad. Jag är så trött, slut, orkar inte... Var finns rättvisan i Sverige?”

”**Att min son har fått fara så illa**. Frustrationen att inte orka... Det finns mycket att skriva om. Detta att arbetsträna och åter arbetsträna men det blir inget riktigt jobb... Man blir lätt utnyttjad. Jag går och arbetar fyra tim/dag för att prova på hur det känns. Det fungerar bra. Men två tim har jag ingen ersättning. Studieförbundet Vuxenskolan där jag arbetstränar har en gratis arbetskraft.”

Ovanstående är citat ur hela **Uppropet Berätta hur du har det!** som initierades i maj 2012 av en av våra deltagare inom skrivarcirkeln SocialAktion. Alla berättelser är nu sammanställda i dokumentet [Onådiga luntan](#) och kommer att överlämnas till Socialförsäkringsutredningen i februari.

[Frågor?](#)

Maria Wallin

redaktör för SocialPolitik

projektledare för Arvsfondsprojektet SocialAktion